

PARTICIPATIE MATRIX

Een toelichting op de vijf onderscheiden rollen kunt u vinden op de achterzijde van dit blad
Leest u a.u.b. voor gebruik van de Participatiematrix ook de handleiding (4 pagina's)

ROL IN PROJECT/ONDERZOEK

Toehoorder

Wordt geïnformeerd

Meedenker

Wordt gevraagd mening te geven

Adviseur

Geeft (on)gevraagd advies

Partner

Werkt gelijkwaardig samen

Regisseur

Neemt initiatief, (eind)beslissing

FASE VAN PROJECT/ONDERZOEK		ROL IN PROJECT/ONDERZOEK				
		Toehoorder <i>Wordt geïnformeerd</i>	Meedenker <i>Wordt gevraagd mening te geven</i>	Adviseur <i>Geeft (on)gevraagd advies</i>	Partner <i>Werkt gelijkwaardig samen</i>	Regisseur <i>Neemt initiatief, (eind)beslissing</i>
Voorbereiding						
Uitvoering						
Implementatie						

© 2017 Kenniscentrum Revalidatiegeneeskunde Utrecht

Doel

De Participatiematrix is gemaakt om de **samenwerking met patiënten**¹ (met leeftijd vanaf 12 jaar) in projecten/onderzoek te bevorderen. Het is een middel **voor projectleiders/onderzoekers**. Via dit middel kunnen zij met patiënten het gesprek aangaan over de gewenste rol in een (onderzoeks)project.

Inhoud

Horizontaal staan verschillende **rollen** van participatie, gebaseerd op Arnsteins participatieladder. *Verticaal* staan verschillende **fasen** van een project. Als hoofdfasen zijn 'voorbereiding', 'uitvoering' en 'implementatie' voorgesteld, maar deze dient de gebruiker zelf verder te specificeren.

Door de rollen en de fasen met elkaar te combineren ontstaat een raamwerk met cellen (een matrix).

Toelichting op de vijf rollen

⇒ **Toehoorder**

In deze rol wordt iemand geïnformeerd. De projectleider zorgt voor het geven van de informatie.
Bijvoorbeeld: patiënten krijgen het projectplan (te zien/te lezen) van de projectleiding.

⇒ **Meedenker**

In deze rol wordt iemand verzocht zijn/haar mening te geven. De projectleider doet dit verzoek aan de patiënt, en besluit zelf of en hoe de gegeven mening wordt gebruikt.
Bijvoorbeeld: patiënten geven op verzoek hun mening over informatiebrief voor proefpersonen.

⇒ **Adviseur**

*In deze rol geeft iemand gevraagd óf ongevraagd advies.**

Bijvoorbeeld: patiënten geven zelf verbeterpunten aan over de inhoud van vragenlijsten.

*Indien het *gevraagd advies* is, dan is dat bindend voor het project; de projectleider die het advies vraagt moet zich eraan conformeren (of moet compromissen zoeken in geval van meerdere adviezen). Indien het *ongevraagd advies* is, dan moet dat in ieder geval formeel behandeld/besproken worden; de projectleider moet dan onderbouwde argumenten hebben én tonen om dit advies van patiënten niet te gebruiken.

⇒ **Partner**

In deze rol werkt iemand gelijkwaardig samen. Patiënten en projectleider hebben evenredige invloed en werken effectief samen aan plannen of producten (co-creatie).

Bijvoorbeeld: patiënten en projectleider schrijven samen een implementatieplan.

⇒ **Regisseur**

In deze rol neemt iemand zelf het initiatief en/of maakt zelf de nodige (eind)beslissingen.

Patiënten zijn de drijvende kracht.

Bijvoorbeeld: patiënten maken en beheren een website om informatie uit het project te delen.

Korte gebruikersinformatie

Het is de bedoeling dat de projectleider/onderzoeker de matrix als leidraad gebruikt voor gesprekken met patiënten. Er worden dan afspraken gemaakt over *welke rollen* patiënten willen en kunnen spelen in *welke fasen*. Zo krijgen de cellen van de matrix invulling met concrete *activiteiten*. Deze invulling met activiteiten hoeft niet meteen zo volledig mogelijk te zijn voor het hele project, maar kan steeds in stapjes (één of enkele activiteiten per fase of sub-fase) worden gedaan.

Verdere informatie over gebruik van de Participatiematrix vindt u in de bijbehorende handleiding. Leest u deze handleiding a.u.b. goed door alvorens de Participatiematrix te gebruiken!

Feedback is van harte welkom aan Marjolijn Ketelaar (m.ketelaar@dehoogstraat.nl) of M.Ketelaar-4@umcutrecht.nl) en/of Dirk-Wouter Smits (d.smits@dehoogstraat.nl)

¹ 'Patiënten' dient hier breed opgevat te worden (personen met een beperking, jongeren, ouders, naasten, etc.)